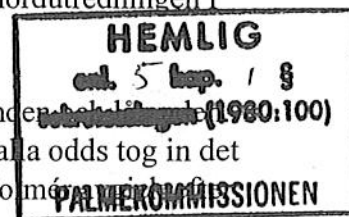

Promemoria för Palmekommissionen 950614 av Ulf Lingärde

När OP likviderades 1986 blev jag lika överraskad och tagen som alla andra. Jag kände honom inte och hade bara träffat honom en gång, 1969, då jag var facksekreterare i Sveriges Förenade Studentkårer. Naturligtvis följde jag som alla andra mordutredningen i tidningar och TV.

Det gick ett år innan jag började bli betänksam över Hans Holmér's göranden. Jag skrev ett inlägg om saken och skickade det till DN Debatt, som mot alla odds tog in det den 28 januari 1987. Det blev ett himla liv av detta och andra skäl och Holmér's inlägg några dagar.

Det var inte mycket research bakom artikeln, bara några telefonsamtal till vänner och bekanta. Jag fick exvis veta att Emma Rotschild var den enda nyktra person, bortsett från TK:n, som visste vart OP var på väg mordkvällen. Holmér undanhöll detta för KG Svensson som exploderade av raseri och avgick när han fick veta det. Jag lät mig intervjuas om detta i Arbetet den 30/1, och aviserade en debattartikel nr 2.

Nu följde en konstig tid från den 7/2 till cirka den 17/2. En okänd men labil typ sade till mig i telefon att jag riskerade livet. Jag bad honom bryskt söka vård på närmaste mentalsjukhus. Den 9/2 ringer en desto bestämdare herre hem till villan, varvid min son Svante svarar. En röst som inte lyssnar på Svante ryter i luren

- Jag mördade Olof Palme! Du ska också mördas!

Mina barn, som är ensamma hemma, blir rädda och låser in sig i ett källarrum. Uppvakningen tilltar de närmaste dagarna, mer av min familj än av min egen person. Okända människor följer efter barnen till skolan. Tydliga spår i snön går runt huset två morgnar i följd. Min hustru berättar en morgon när hon hämtat tidningen i grindbrevlådan, som normalt jag brukar hämta, att hon sett två män stå synliga inne i vår trädgård. De agerade dock inte på något sätt.

Lundapolisen ställer upp på ett berömvärd sätt. En patrullbil surrar ständigt i kvarteret. Barnen förses med en bärbar polisradio att bära med sig till skolan och de får lära sig direktkommunicera med ledningscentralen: "Bara säg 4-2 från 3-0-3-2-2, och säg var ni är så kommer vi!" Men de okända låter sig inte fångas, och en evakuering av hela familjen till Småland förbereddes, med poliseskort.

Men plötsligt har förföljelsen upphört. Den 17. sitter jag hemma och konfererar med två män från SPAN, som säger att än är inte faran över. Men det händer inget mer. Jag har också offentligen sagt att det blir inte fler debattartiklar. På årsdagen den 28. stormar polisen in i vår villa när vi lagar mat. På ledningscentralen hade det hörts ett oljud i radion. Var det inte ett barnskrik? Och var det inte årsdagen av Palmes död? Snabb utryckning till vår villa för att kolla läget. Men det var ingenting, troligen bara en överhörning från taxifrekvensen.

När tillvaron sålunda lugnat sig fattade jag ett beslut. Jag beslöt mig för att leta upp de här typerna och möta dem i öppen strid. När jag började visste jag bara två saker. För de första

att de säkert existerade. För det andra att de var svenskar. Jag kom att ägna saken fem år.

Jag förstod så småningom att det var en viss mening i DN-artikeln som orsakat allt ståhej. Nämligen att det verkar finnas en mullvad i palmerummet. Det var en välgrundad gissning från min sida, inte mer. Men den råkade vara sann. Så småningom upptäckte jag också vem det var, samme man som planterade kurdspåret hos Holmér för övrigt.

Jag ska inte trötta med detaljer. Mitt arbete kan indelas i tre skeden. Först intervjuade jag alla underrättelse- och säkerhetskontakter jag hade. Sedan fick jag idén att samarbeta med de journalister som föreföll framgångsrika. Via en enkel byteshandel, innebärande att jag fick del av insamlad information, ställde jag upp som bollplank, deltog i det journalistiska arbetet och bidrog med bakgrundsinformation. Dessutom åtog jag mig att skriva en del översiktsartiklar. På detta sätt samarbetade jag med Arbetet, DN, SvD, SDS och stundtals även andra tidningar som Aktuell Säkerhet. Och jag fick veta åtskilligt som jag annars inte skulle fått veta. Det tredje och sista skedet är helt enkelt att jag, när jag blivit tämligen känd, intervjuar höga chefer direkt. Folk som jag tidigare betraktat som övermänniskor och närmast gudar visade sig i verkligheten vara överdrivet vänliga och ibland nästan krypande. Det kändes inte bra för mig och var en obehaglig erfarenhet.

Hur skulle jag nu hantera all denna information? Jag bad Birger Elmér, som jag känner privat en smula, att vara bollplank. Det var sålunda Birger som myntade beteckningen P3, associerande till den italienska frimurarlogen P2 som var aktuell de åren. En dag frågade Birger om jag inte ville söka en tjänst som dataansvarig inom underrättelsetjänsten. Den för dagen ansvarige, som var en självlärd gentleman, skulle inom kort gå i pension. Efter viss betänketid svarade jag ja.

Mitt arbete fick nu en helt annan inriktning. Hittills hade jag studerat saker som överlåtelsen av kärnvapenmaterial till Indien, och pengar från boforsaffären till ANC. Nu började jag bereda framtiden och skissa på en ny organisation med inhämtningsenheter som arbetar mot en datacentral. Implementering av underrättelsedagbok och säkerhetsjournal, intelligence debriefing, och införande av bärbara datorer. Den 881127, som råkade vara 1.advent, fick jag bemyndigande att intervjua IB:s förre operationschef Bo Anstrin som numera lever som pensionär i Skanör. När jag kom dit meddelade han att han fått direktiv att svara på alla frågor jag kunde tänkas framställa, men att direktivet endast gällde denna enda dag. Jag fick inte återkomma senare. Eftersom jag var införstådd med detta villkor hade jag tjocka datalistor med mig, och frun Kerstin utfordrade mig furstligt. Jag lärde mej det väsentligaste av underrättelsetjänstens organisation och historia efter kriget.

Det tog någon tid innan jag upptäckte att mitt jobb på försvarsstaben inte skulle bli av. Motståndet mot min person var kompakt. Det tog sig uttryck som att säkerhetschefen vid ett statligt militärt verk, som jag aldrig träffat, på ett iögonfallande sätt vägrade skaka hand med mig. Jag insåg gradvis och efterhand att min tid var ute. Efter en del funderingar beslöt jag mig för två saker. Att lämna branschen helt och hållet och söka mig en ny bana. Samt att demobilisera min verksamhet och mitt arkiv så att den åter kan mobilisera om landet skulle kalla i framtiden. Förvaringen i "mobförrådet" tas om hand av andra när jag dör, och jag garanterar att dessa personer är trogna kronan.

Jag ringde upp en datatidskrift vid namn PC World och frågade om de behövde material.

Chefredaktören hade stuckit dagen innan och en nervös vikarie bad mig kvickt skriva någonting om SQL och relationsdatabaser. Ju mer dess bättre. I marsnumret gör jag sålunda min debut som dataskribent. Inom kort medarbetade jag i sex tidskrifter, och jag är numera heltidsengagerad inom dataförlaget International Data Group. Jag skriver mest böcker, och en av mina DOS-böcker lär vara Sveriges mest sålda databok. I förra veckan (950706) fick jag ett officiellt erkännande av Sveriges Författarfond att mina böcker bidrar till folkbildningen, och ett stipendium på 30.000 kr. Jag är alltså nöjd med tillvaron som den har blivit. 2 06 87

Nu ska jag lämna en viss information till er, som ni kan använda eller förkasta efter behag. Var det en slump att helsingborgstullen stoppade Ebbe Carlssons smuggelkurir Per-Ola Karlsson samma dag 880601 som Expressen började skriva om Ebbe Carlsson? I media blev det aldrig någon klarhet om detta. Nu ska jag berätta att en kvinnlig tullare i Helsingborg sprang till en kvinnlig journalist på Arbetet med alla uppgifter. Tullens vanlige kontaktman med SÄK hade dykt upp på kvällen innan med det skriftliga tipset, samt ett speciellt edgångsintyg för varje tullare att aldrig någonsin vidgå SÄK:s del i det hela. Om ni begär fram tjänstgöringslistorna för den 880531 kommer ni att finna att bara en kvinnlig tullare var i tjänst, och vad hon heter. Som parlamentarisk kommission kan ni, om ni vill, lösa henne från eden. / 2

Under åren som sedan följt har jag bara använt mina informationer en gång. När Pierre Schori blev biträdande utrikesminister fann jag det vara min plikt att informera honom om detaljerna i en brittisk-amerikansk co-operation som går ut på att hålla honom (och vissa andra prominenta svenskar) under 'low profile surveillance'.

Det hände faktiskt en gång till när jag lät informera ÖB om vem som läckt de hemliga SSI-chefernas namn (Bengt Medin resp Bengt Wallroth) till SvD som startade den politiska sk SSI-affären i massmedia 870906. Det var chefen för ÖB/SÄK övl Lennart Borg, som därefter inte fick sitt förordnande förlängt utan omplacerades till Mälardalens skjutskola. Han avgick senare och blev säkerhetschef på Bofors, men är nu chef för Näringslivets beredskapsbyrå NBB.

Jag beslöt mig också för att delge en aktad journalist mina privata funderingar. Låt oss kalla honom Olle 1. Vid ett annat tillfälle beslöt jag mig för att också delge dem till Olle 2. Om denna delgivning var bra eller dålig kan jag idag inte bedöma. Men dessa privata funderingar är mina subjektiva spekulationer. De är inte avsedda varken för er eller för offentliggörande. Det är min bestämda önskan att de förblir privata. Avslutningsvis vill jag säga att detta anförande innehåller hemliga uppgifter. Tack för ordet.

PS

Jag har tagit med ett PM om praktisk TK (telekontroll) i Sverige, och jag tänker referera en episod som utspelades på DN 1987 mellan byråchef A på SÄK, Sture Höglund, och en chefredaktör, här kallad Göran. Höglund har kommit upp för att få in en debattartikel, och Göran sitter efteråt och spånar om olika mordhypoteser, som skulle bygga på att OP hade fler telefonsamtal under kvällen än de tre kända (Mårten P, Emma R och Aspling). Höglund infaller då helt framt att så inte var fallet.

-Hur kan du veta något om den saken, frågar Göran förvånat.

Höglund inser fadäsen, blir illröd i ansiktet, men framhärskar otroligt nog:

-Jag vet att så icke var fallet!

DS